

Úvodník

Vážené včelařky, vážení včelaři, začali jste právě číst druhý letošní e-Věstník – jeho veřejné číslo.

Pro prvočitatele jen zopakují, že e-Věstník vydává Pracovní společnost nástavkových včelařů CZ, z. s. Jedná se o nepravidelný elektronický zpravodaj, který je zaslán členům PSNV do jejich emailových schránek obvykle minimálně jednou za měsíc. Vychází ve dvou podobách: v emailové, která je pouze textová a v grafické (DOPORUČUJEME), která je v souboru PDF a kde obvykle naleznete i fotografie aj. grafické prvky. Všechna dosud vydaná čísla e-Věstníku naleznete [na webu PSNV](#). Členové PSNV zde samozřejmě uvidí po přihlášení i čísla neveřejná.

V tomto čísle Vám přinášíme několik aktualit ohledně sršně, připomeneme blížící se sněm spolku, můžete se začíst do reportáže z OVS a určitě nepřehlédněte pozvánky.

Tento týden máme za sebou velmi úspěšnou konferenci **Sršeň asijská aktuálně**, na níž se Vás přihlásilo přes 600. Na našem webu si můžete přečíst [reportáž z této akce](#). Níže pak také zprávu o novém výskytu sršně a nový leták “Sledujte výskyt”.

Upozorním Vás zde ještě také na závažnou [tiskovou zprávu PSNV téma “zimní měl”](#). Téma, které si zaslouží už konečně vyřešit...

Členům spolku ještě připomínám blížící se XII. sněm – detaily a registrace je [ZDE](#).

V době počátku přípravy textů pro tento e-Věstník (cca před 2 týdny) jsem potkal v přírodě nejen plně vykvetené lísky, ale na jižních svazích také počátek kvetení jív. To mne inspirovalo k zamyšlení nad důležitostí těchto dřevin, resp. jejich pylu, které si můžete přečíst na konci e-Věstníku.

Marek Konvičný

Aktuality

Další potvrzený výskyt sršně asijské v ČR

Dvě nebo tři sršně se objevily při vykládce kamionu v Hrádku u Rokycan. Pracovníci [Agentury ochrany přírody a krajiny ČR](#) potvrdili další nález invazní sršně asijské.

Dva nebo tři jedinci tohoto nepůvodního druhu byli objeveni ve čtvrtek **15. února 2024** v Hrádku u Rokycan při vykládce kamionu z Francie... Detaily a další informace naleznete [ZDE](#).

První výskyt sršně asijské – **5. října 2023**, intravilán Skvrňan – místní částí Plzeň – detaily viz [ZDE](#). V odkazu naleznete také cenné materiály o sršni asijské ke **stažení ZDARMA**, případně odkazy k zakoupení jejich tištěných verzí z našeho e-shopu.

Redakce

Sledujte výskyt sršně asijské

Tento invazní druh se poprvé objevil v České republice v roce 2023 v Plzni. Je pravděpodobné, že se jeho výskyt časem potvrdí také na dalších místech. Prosíme vás proto o spolupráci při sledování výskytu této nepůvodní sršně. Nebezpečná je hlavně pro včely a další hmyz.

Včasná informace o výskytu sršně asijské umožní rychle reagovat (likvidace hnízda), a tím se omezí její šíření.

ROZLIŠOVACÍ ZNAKY

CO MŮŽETE UDĚLAT

1. Pozorujte své okolí. Přímé pozorování je zásadní pro správnou identifikaci sršňů asijských. Všimněte si také možných sršňích hnízd.

2. Nahlaste podezřelá pozorování. Pokud si ve vašem okolí všimnete sršně asijské nebo jejího hnízda, co nejdříve kontaktujte Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) na e-mailovou adresu invaznidruhy@nature.cz. Využít můžete také mobilní aplikaci Nahlaš sršeň nebo webové stránky [NAJDIJE](#).

DŮLEŽITÉ

Nepoužívejte pasti. Pasti jsou rizikem pro všechny druhy hmyzu, nejen pro sršně asijské. Přínosem jsou jen při odborném používání, například při mapování sršňů a jen v místech, kde již byla sršně asijská potvrzena nebo je velká pravděpodobnost jejího výskytu.

Spolupracujte, ale sami nezasahujte. Cílem je monitorovat výskyt sršně asijské na našem území s maximálním ohledem na životní prostředí. Pokud najdete hnízdo sršňů asijských, sami ho nikdy nelikvidujte. Důležité je včas nahlásit výskyt sršně, a to i když jde jen o podezření. O odstranění a likvidaci hnízda se postarají odborníci podle předem stanoveného postupu.

Děkujeme za spolupráci a váš zájem se podílet na zjišťování výskytu sršňů asijských. Věříme, že se tak podaří předejít šíření sršně asijské v České republice.

Oskenujte QR kód a kontaktujte AOPK ČR

Informace zde uvedené jsou z nového letáku, který stáhnete [ZDE](#).

Redakce

Reportáže

Vyprodaná Olomoucká včelařská setkávání

V sobotu 17. února proběhla letošní únorová přednáška [Olomouckých včelařských setkávání](#). Kromě známých tváří skalních příznivců olomouckých přednášek přijela i velká síla zcela nových posluchačů. Zájem o téma přednášky “Tvorba oddělků a péče o ně” byl tak enormní, že jsme museli předprodej

na akci zastavit už asi týden před jejím konáním. Přesto se našli tací, kteří se i tak pak ještě snažili dostat na přednášku, nebo se objevili přímo na konání akce samé bez registrace. Takže se sedělo na porůznu přidaných židlích či na nábytku původně k sezení neurčenému.

Pan *Jurán* v Olomouci přednášel už v roce 2019 a od té doby jsme se opakovaně snažili jej na Hanou dostat znovu, ale vždy to něco zhatilo. Jednou to byl Covid, tu zase nečekaná hospitalizace lektora a podobně. Proto jsme moc rádi po pěti letech přivítali tohoto včelařského praktika, aby zájemcům předal své zkušenosti nabyté při obhospodařování asi pěti set produkčních včelstev a sta oddělků.

Dozvěděli jsme se jeho pohled na ekonomiku včelařského provozu bez oddělků či s nimi. Během včelařské sezóny číhá na včelaře mnoho nástrah, které se dají elegantně vyřešit použitím

nachystaného oddělku. Pokud však oddělek nemáte a kupříkladu se vám vyrojí pěkné včelstvo, nejspíše se dopočítáte ekonomické ztráty. Lektor nám ukázal své plemenáče a jejich vychytávky, například na sběr měli, když v nich oddělky zimuje. Probral, kdy nejdříve zakládá matečníky, kdy vytváří oddělky a jak to dělá. Za důležité považuje neustálou rezervu krmení těstem. Těsto má i další výhody při manipulaci s úlem a kočování.

Zajímavý byl jeho pohled na předávání místně uzpůsobené genetiky jeho včelstvům prostřednictvím lokálních trubců. Vysvětlil postup, jak včelstva

připraví na brzký chov trubců. Doporučil nám, kam a jak umisťovat oddělky, aby se zvýšila návratnost oplozených matek a varoval, kam je naopak raději nedávat.

Lektorovy odpovědi na průběžně kladené dotazy nám mimo problematiku oddělků také odhalily spoustu jeho postřehů ohledně vedení produkčních včelstev. Mnohé sdělované zkušenosti působily zábavně a tak odlehčovaly přednášku, přesto nás také poučily, abychom se mohli vyvarovat chyb v našich postupech.

Touto přednáškou jsme uzavřeli aktuální ročník 2023-2024 OVS, protože jak lísky všude prší, je nám jasné, že nastávající včelařská sezóna vás všechny zaměstná přinejmenším do konce prázdnin. Proto se vám s dalšími přednáškami připomeneme zase až na podzim. Takže až po sezóně zahodíte klíč od včelína, podívejte se na [naš web](#) nebo [facebook OVS](#) a navštivte zase přednášky v Olomouci.

*Petr Kellner,
organizátoři OVS*

Pozvánky

Přednáška - Včelí vosk - online 2024

Přednáška na téma **Včelí vosk** s podtitulkem “**zázračná přírodní látka a čistý materiál!**?” proběhne **6. března 2024** v čase 18:00 - 21:00 h. v rámci [cyklu online přednášek PSNV](#).

Lektorka **Mgr. Alena Machová, MBA** je aktivní včelařka, výrobce mezistěn a soudní znalec v oboru včelařství. Připravila si pro vás velmi zajímavé povídání o včelím vosku z mnoha různých úhlů a pohledů:

- Voskový management – získávání, zpracování a využití vosku
- Fyzikální a chemické vlastnosti včelího vosku
- Historie zkoumání včelích plástů – proč šestiúhelník?
- Mezistěny - výhody a nevýhody různých způsobů výroby
- Možnosti likvidace zavíječe
- Plastové mezistěny a plásty, flowhive
- Velikost buněk versus varroóza
- Legislativa
- Zajímavosti ze světa
- Kritéria kvality včelího vosku
- Falšování vosku a rezidua ve vosku, vliv na kvalitu mezistěn
- Následky voskového skandálu – jak a co dál?
- Co může udělat včelař?
- Jak to dělám já a proč?

Detailní informace a možnost se přihlásit naleznete [ZDE](#).

Kancelář

Veletrh APIS EXPO 2024 - Slovensko

APIS EXPO 2024

Čo? Medzinárodný včelársky veletrh APIS EXPO 2024
Kde? Národné výstaviisko AGROKOMPLEX Nitra
Kedy? 2. - 3. Marec 2024, výstavné hodiny 9:00 - 18:00.

Mezinárodní včelařský veletrh APIS EXPO v Nitře na Slovensku je jeden z největších veletrhů svého druhu ve střední Evropě, určitě v rámci V4 (SK, ČR, HU a PL). Bude se konat **2. a 3. března 2024** (sobota, nedele) na národním výstavišti AGROKOMPLEX v Nitře

v pavilónu F. Výstavní čas je od 9:00 hod do 18:00 hod.

Na výstavě na Vás čeká velké množství vystavovatelů, přednášky a další doprovodný program. Budou také představeny různé systémy včelaření a kočování.

Absolutní novinkou pro slovenský včelařský trh bude **zjišťování kvality vosku**. Společnost Trix, s.r.o. bude zabezpečovat dvěma profesionálními měřiči **BEZPLATNĚ** analýzu vosku našich návštěvníků, kde jim **NA POČKÁNÍ** řeknou, kolik je v něm %

přírodního včelího vosku, kolik % parafínu, stearinu, či jiných nežádoucích příměsí. Stačí, abyste si přinesli alespoň 1 gram vlastního vosku nebo mezistěny, a za několik sekund vám BEZPLATNĚ řekneme obsah vašeho vzorku.

Naleznete zde mimo jiné i stánek PSNV s tradiční nabídkou. Srdečně Vás zveme a těšíme se, že se s Vámi setkáme i na Slovensku.

Kancelář

Výstava Včela!!! - Ostrava - 2024

Na Černé louce v Ostravě se v pátek **15.** a sobotu **16. března 2024** setkají nadšenci včelaření a milovníci včel, ať už jde o zkušené včelaře, začátečníky, výrobce a prodejce včelích produktů nebo návštěvníky z řad laické veřejnosti.

Přednášky tentokrát budou probíhat na dvou místech současně - v 1. patře

(apiterapie) a ve 2. patře (včelařina). Detaily programu viz www.vcelaostrava.cz

Na tomto včelařském jarním veletrhu v Ostravě naleznete mimo jiné i stánek PSNV s tradiční nabídkou. Srdečně Vás zveme a těšíme se, že se opět s Vámi setkáme v Ostravě.

Prosíme členy PSNV, kteří by nám chtěli pomoci na stánku PSNV během výstavy, nebo alespoň s jeho stavbou a demontáží, kontaktujte ředitele kanceláře PSNV na emailu reditel@psnv.cz, nebo tel. 773 899 716.

Kancelář

Jarní seminář nástavkového včelaření

ZO ČSV Nepomuk a PSNV pořádají **10. Jarní seminář nástavkového včelaření** v sobotu **23. března 2024** v Nepomuku (okr. Plzeň-jih) v sále restaurace U Sokolovny 308, Nepomuk (www.sokolovnanepomuk.cz).

Program

- 8:00 – 9:00 h. – Registrace účastníků
- 9:00 h. – **Zahájení, aktuální situace ve včelařství v ČR (Ing. Petr Texl, Jan Turč, DiS)**
- 9:15 h. – **Metoda sv. Anna – zootechnické tlumení varroózy (Daniel Mareška)**
- 10:30 h. – **První nález sršně asijské v České republice (Mgr. Jan Walter)**
- 12:00 – 13:30 h. – Polední přestávka (mikroskopování nosematózy, prodej včelařských potřeb)
- 13:30 h. – **Chov silných včelstev (Milan Havelka)**
- 15:30 h. – Závěrečná diskuze

Akce je otevřená široké včelařské veřejnosti. Očekáváme velký zájem včelařů, proto je vhodné se předem

přihlásit. Vstupné **150 Kč**. Pokud některá z přednášek zaujme i nevčelaře, rádi je mezi sebou uvítáme.

Na semináři budou k prodeji publikace z nakladatelství PSNV. Můžete přinést vzorky mrtvých včel (cca 20 ks) na vyšetření nosematózy. V sále je možné vystavovat dovezené pomůcky a zařízení.

V restauraci sokolovny je zajištěno stravování. Nepomuk leží na st. silnici

Plzeň – Písek a žel. trati Plzeň – České Budějovice.

Přihlašovací formulář najdete [ZDE](#). O další informace si můžete případně napsat na adresu vcelari.nepomuk@email.cz. Srdečně zvou pořadatelé.

Jan Turč

Různé

Včelí pastva - důležitý moment

Nesporně důležitým faktorem pro rozvoj silného včelstva je dostatek zdrojů pylu a nektaru na začátku jara. Nejprve se však podívejme na konec zimy.

Jednou z mála v únoru obvykle kvetoucích (včelařsky významných) rostlin/dřevin, je [Líska obecná](#), či další lísky z [rodu Líska](#). Zajímavé informace o těchto keřích z oblasti pěstování, ošetřování, škůdců, praktického využití, vč. léčitelství atd., si můžete přečíst na uvedených odkazech, či jinde na internetu.

Lísky rozkvétají v zimě během pár teplejších dnů, které občas přijdou. Je to obvykle dle polohy, nadm. výšky a mrazivosti zimy v rozmezí měsíců leden až březen. Lidé obvykle znají její pylové jehnědy - samčí květy. Často však jejich pozornosti uniknou samičí květy

v pupenovitých obalech, ze kterých vyčnívají jen malé červené blizny. Lísky opyluje vítr (na samičí květy hmyz nelétá).

Z pohledu včelaře je kvetení těchto keřů **důležitým momentem**. V době kdy kvetou, se obvykle stává, že se oteplí natolik, že je včelky objeví a velmi ochotně přinesou jejich pyl do úlu. Byť toho pylu třeba někdy nedonesou mnoho a v porovnání s pylem jiných rostlin v sezóně je pro včely méně výživný, je nezpochybnitelným signálem pro včelstvo, aby zahájilo plodování a svůj rozvoj.

Pylové rousky jsou obvykle šedivě žluté. Pyl lísky obsahuje až 30 % bílkovin. Nektar líska neprodukuje, může se však v létě na ní vyskytnout pro včely zajímavá medovice, kterou na ní produkuje [Zdobnatka lísková](#).

Budete-li přemýšlet nad výsadbou některého druhu lísky, doporučuji se informovat na termín kvetení a zvolit co nejpozději kvetoucí druh. Např. některé kroucené druhy kvetou obvykle výrazně později, než Líska obecná a pro včely jsou tak ještě zajímavější.

Brzy po lískách (někdy se i termínově překryjí) začíná kvést [Vrba jíva](#). Kvetे obvykle v březnu a dubnu a její větve bývají bohatě posety jehnědovitými květenstvími. Velmi důležitá je především pro včely, neboť poskytuje bohatou a zároveň první jarní pastvu včelám (pyl i nektar).

Následující obrázek ukazuje (pro včely zajímavé) samčí jehnědy.

Druhů vrb je celá řada a ne všechny jsou včelařsky zajímavé, pokud byste uvažovali o její výsadbě, doporučuji se o jednotlivých druzích informovat a zvolit ten druh, který bude dobrý pro včely, ale i s ohledem na vzrůst, lokalitu atd. Přehled včelařských vrb naleznete např. na webu <https://vrby.cz/vcelarske-vrby>.

Marek Konvičný

